

Sitruunakevät

MAIJA KAJANTO

WSOY

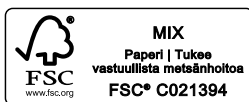
MAIJA KAJANTO

Sitruunakevät

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

WSOY:n kirjallisuussäätiö on tukenut tämän kirjan kirjoittamista.
Lämmin kiitos apurahasta!

© MAIJA KAJANTO JA WSOY 2024
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-49902-3
PAINETTU EU:SSA

OSA 1

Kotiinpaluu

LUKU 1

— O lisiko meidän aika lähteä kotiin?
Krisse kääntyi ranskalaiselta parvekkeelta katsomaan Tommia. Mies makasi sohvalla heidän pienessä ja vähän hämärässä vuokra-asunnossaan. He olivat muuttaneet kolme kertaa Zagrebissa asuessaan, ja jokaisesta asunnosta Krisse muisti parhaiten olohuoneen sohvat – toinen toistaan kulahtaneemmat sohvat, joita he olivat piristäneet värillisillä tyynyillä ja vilteillä ja joilla Tommi oli viettänyt aivan liian suuren osan ajastaan Kroatiaissa.

– Siltäkö tuntuu? Krisse kysyi pehmeästi.

– Rehellisesti? Se on ainoa asia, jota pystyn enää ajattelemaan. Mietin, saisinko sittenkin siirrettyä lentoja pari viikkoa aiemmaksi, Tommi sanoi huokaisten.

Huokaus käynnisti yskänkohtauksen, ja Krisse loi viimeisen silmäyksen yli helmikuun kelmeässä valossa lepäävän Zagrebin ennen kuin suunnisti asunnon pieneen keittokomeroon, otti jääkaapista pullon vettä ja kaatoi sitä lasiin. Keittiön linoleumitasolla oli valmiina leikkuulauta ja puolikas sitruuna, veitsipölkkyssä lepäsivät terävät leikkuuveitset, jotka olivat olleet Krissen ensimmäinen ostos viime keväänä, kun he olivat muuttaneet yhdessä Kroatiaan. Vähänpä hän oli

silloin tiennyt, miten usein viipaloisi näillä veitsillä hedelmiä juomiin, joilla koetti lääkittää Tommia.

Krissen katse osui jääkaapin ovesta olevaan magneettiin. Hän oli saanut sen ystävältään Hetalta läksiäislahjaksi. Pyöreässä, punaisessa magneetissa luki vain kaksi sanaa. »Olet tässä.« Magneetti onnistui sekä liikuttamaan että naurattamaan Krisseä edelleen. Siinä oli jotakin hyvin hetamaista jalat maassa -asennetta, jota Krisse kaipasi välillä kipeästi, kun arki Kroatiaassa tuntui vievän heitä haasteesta toiseen.

Krisse vei vesilasin olohuoneeseen. Tommi oli kohottaunut puoliksi istuvaan asentoon, ja Krisse työnsi tottunein liikkein sitruunankeltaisen tyynyn miehen selän taakse. Hän oli toistanut tämän rituaalin satoja ellei tuhansia kertoja vuoden aikana.

– Onnistuisiko se, Krisse kysyi, kun Tommi oli siemaissut vesilasistaan ja nojautui sohvan selkänojaan.

– Lentojen siirto? Varmasti, Tommi sanoi luottavaisesti.
– Stepjan ei ehkä ilahdu, mutta toisaalta he ovat jo varmaan aika väsyneitä minun sairaskertomuksiini eli ehkäpä heillekään ei tule yllätyksenä, jos palaamme vähän aiemmin kotiin. Jyväskylässä varmasti ilahtuvat, jos tulen tekemään sinne töitä pari viikkoa aiemmin, kun helmikuussa on se iso konferenssi Tampereella.

Krisse nyökkäsi silittäen varovasti Tommin olkapäätä. Tommi otti Krissen käden omaansa, ujutti sormet tämän sormien väliin ja vilkaisi Krisseä surullisen oloisena.

– Tästä tuli niin erilainen vuosi kuin mitä ajattelin, Tommi sanoi apeasti.

– Hei, ei sitä voinut tietää, Krisse sanoi silittäen Tommin poskea. – Tässä vuodessa on ollut paljon hyviä hetkiä. Sellaisia muistoja meille ei olisi syntynyt missään muualla.

– No, tuo kyllä pitää paikkaansa, Tommi puoliksi nauroi, puoliksi tuhahti. – Upeita hetkiä lääkäreiden odotushuoneissa. Ei ihan sitä, mitä halusin tarjota sinulle, kun houkuttelin sinut muuttamaan tänne.

– Höpö höpö, Krisse sanoi tiukasti. – Ensinnäkin, lakkaa ajattelemasta, että sinun pitää tarjota minulle yhtään mitään. Sinä sait työtarjoituksen vuodeksi Kroatiassa ja kysyit, haluanko lähteä mukaasi ja tein päätöksen ihan itse. Jos idea olisi alkanut tuntua huonolta, olisin lähtenyt kotiin. Ei tämä Zagreb ole mikään suljettu laitos, kyllä täältä pois pääsee.

– En olisi moittinut, vaikka olisit lähtenyt, Tommi sanoi hiljaa, katsellen varpaitaan.

Krisse tunsii pienen säälin kirpaisun. He olivat käyneet tämän saman keskustelun eri sanamuodoilla monen monta kertaa.

– En minä jätä sinua tänne yksin, Krisse sanoi silittäen Tommin niskaa. – Paitsi että kohta saat jäädä tänne itseksesi, lähdän hakemaan meille jotain ruokaa. Maistuisiko *ražnjići*?

– En vielääkään tajua, miten osaat lausua tuon.

– Olen kokki ja viettänyt vuoden Kroatiassa maistellen katuruokia. Olisi aika surkeaa, jos en tietäisi lihavartaiden nimiä.

Tommi naurahti ja Krisse painautui hetkeksi miehen lähelle, suuteli tätä kevyesti poskelle ja nousi hakemaan kevyttoppatakkinsa ja hanskat. Rappukäytävässä haisi keitetty kaali, ja kylmänraaka ilma humahti alaovella kasvoille. Mutta viime kesän tolkkuttoman kuumien, pitkälle syksyyn jatkuneiden hiostavien päivien jälkeen talven kylmyys tuntui hyvältä, jopa niinä iltoina, jolloin asunnossa oli niin viileää, että Krisse joutui pukemaan ylleen villasukat ja villapaidan, ja Tommi vuorasi heidän sänkynsä fleece-peitoilla ennen kuin he kävi-

vät makuulle. Silloinkin Krisselle kylmyys oli helpotus, koska se oli tuonut Tommille lopultakin terveitä päiviä ja helpommin nukuttuja öitä.

Autot huristivat ohi, kun Krisse vaelsi jalkakäytävää pitkin kohti Zagrebin keskustaa. Ajatukset lennähtivät Tommin ehdotukseen ja Krisse tunsu sydämensä lyövän vähän lujempaa, kun hän ajatteli paluuta Pyhävirralle. Siellä olisi totta kai nyt kylmää ja pimeää. Lunta oli tänä vuonna odoteltu pitkälle joulukuun puolelle, sitten sitä oli saatu yhtenä humpsahdukseksi ja nyt oli ollut vuorotellen jäätä ja loskaa. Kaikki pyhävirtalaiset tuntuivat olevan niin kyllästyneitä koko talveen, että vain odottivat kevään alkua. Silti Krissestä tuntui, että paluu Pyhävirralle olisi niin järjetön helpotus, että vaikka taivaalta sataisi pieniä piikkejä, hän olisi onnellinen.

Zagrebin keskustan kävelykadut lähestyivät. Krisse epäro i hetken kahden heidän lempiravintolansa välillä, poikkesi sitten toiseen ja moikkasi Tomaa, joka selaili älypuhelimtaan tiskin takana kyllästyneen näköisenä. Herkullinen paistettun lihan tuoksu leijaili nenään.

– Good to see you, Christina! How are you?

Krisse hymyili Tomalle ja vastasi kaiken olevan hyvin. Toman puuhaillessa lihavartaiden ja lisukkeiden kanssa Krisse katseli ympärilleen vähän nuhjuisessa pienessä ravintolassa. Tämä oli ollut hänen ensimmäinen ja pitkäaikaisin työpaikkansa Kroatiassa oleskelun aikana, ja Toma oli alun yrmeyden jälkeen ollut loistava opettaja. Täältä saattoi melkein nähdä heidän ensimmäisen asuntonsa Zagrebissa. Sen asunnon, jossa vaikeudet alkoivat.

Hieman yli vuosi sitten Tommille oli tarjottu ensin töitä matkailualan kehittämiseen keskittyvässä kansainvälisessä

yrityksessä ja sen jälkeen mahdollisuutta lähteä vuodeksi Kroatiaan. Krisse oli pitkään sulkenut pois ajatuksen siitä, että lähtisi Tommin mukaan. Oli tuntunut mahdottomalta jättää kahvila Koivu, Pyhävirta, mummo, kaikki hänelle tärkeä. Mutta sitten jokin oli muuttunut, ajatus vuodesta ulkomailla olikin alkanut tuntua hyvältä, ja lopulta Krisse oli noussut lentokoneeseen. Tommi oli matkustanut etukäteen aloittelemaan töitä ja valmistelemaan heille kotia. Kun Krissen kone oli laskeutunut Zagrebin lentokentälle kalvakkana helmikuun päivänä ja Tommi oli ollut leveästi hymyillen häntä vastassa terminaalissa, oli Krisse ajatellut, että tästä tulisi heille huikea seikkailu.

Niin oli tullutkin, mutta ei ihan sellainen, mitä he olisivat toivoneet.

– Do you want garlic bread? And how is Tommy?

Krisse havahtui ajatuksistaan, vastasi kohteliaasti, että ottaisi mieluummin valkosipulileipää ja että Tommi oli parane-
maan päin.

– He just needs to drink more Ožujsko and all his illness will go away, Toma virkkoi tietävästi.

Krisse hymyili vähän väkinäisesti. Hän tiesi, että Toma vain vitsaili ja halusi markkinoida kroatialaista olutta, mutta totuus oli, että Tommin sairauksille oli ollut niin monta selitystä ja selittäjää, ettei asia enää oikein kestänyt huumoria.

Tommi oli ehtinyt työskennellä uudessa työpaikassaan ja asua Kroatiassa alle kaksi kuukautta ennen ensimmäistä hengitystieinfektiota. Kuume ja nuha olivat menneet muutamassa päivässä ohi, mutta itsepintainen yskä oli jatkunut viikkoja ja pahentunut pikkuhiljaa. Kun kuume nousi uudelleen, Tommi oli mennyt ensimmäisen kerran lääkäriin. Antibiootit

olivat auttaneet hetkeksi, sitten kuume oli taas noussut ja yskä palannut. Tommi koetti sinnitellä töissä ja suhtautui oireisiinsa mahdollisimman rauhallisesti, mutta Krisseä alkoi vähitellen huolestuttaa. Krisse oli saanut töitä Toman ravintolasta ja viihtyi, mutta kun hän palasi illalla kotiin, Tommi makasi usein sohvalla tai makuuhuoneessa vaatteet päällä ja viltti päälle vedettynä, puoliuudessa ja uuvuksissa.

Kun Tommin vanhemmat tulivat pääsiäisenä käymään, Tommin äiti sanoi ääneen asian, jota Krissekin oli alkanut epäillä.

– Mahtaako täällä olla hometta jossain? Olen kuullut, että näissä Kroatian nousukaudella rakennetuissa taloissa voi olla sisäilmaongelmia eivätkä rakennusstandardit muutenkaan ehkä ole ihan samanlaisia kuin Suomessa. Ja Suomessakin on homeen kanssa ongelmia riittämiin, Tommin äiti tuumi.

– Jos jossain on hometta, sen täytyy sitten olla työpaikan tiloissa, koska Krisse ei reagoi mitenkään. Ja ne toimistorakennukset ovat uusia ja hienoja, Tommi sanoi vastustellen.

Krisse oli pudistanut päätään.

– Tommi, se ei toimi noin. Meillä saattaa olla tässä asunnossa sisäilmaongelma, johon sinä reagoit ja minä en. Ihmiset ovat tosi eri tavalla herkkiä näille asioille, tähän törmää ravintola-alalla paljon.

Itsekseen Krisse mietti, että jos hänen terveytensä kesti Toman ravintolan kaltaisten rasvakuppiloiden jatkuvan käryn, omistajien tupakanpolton, tunkkaisuuden ja huonon ilmanvaihdon, hän kestäisi todennäköisesti mitä vain.

Hometeoria sai vahvistusta, kun he olivat toukokuussa matkustaneet Hvarin saarelle. Tommi oli ollut lähtöpäivänä

niin kipeä, että Krisse olisi perunut koko reissun, jos Tommi ei olisi ollut niin itsepintaisesti sitä mieltä, että halusi lähteä. Hvarilla hotellissa Tommi oli nukahtanut ensimmäistä kertaa viikkoihin pitkään ja sikeään uneen. Oireet helpottivat parissa päivässä.

– Meidän pitää vaihtaa asuntoa, Tommi oli sanonut loman päätteeksi täynnä tarmoa. – Sitten ainakin tiedetään, onko syy tälle sairastelulle asunnossa vai muualla.

Krisse oli myötäillyt, mutta ajatellut itsekseen, että Tommin ratkaisukeskeisyys saattoi mennä metsään. Jos Tommi oli jo herkistynyt jollekin eikä aikoisi levätä ja hoitaa itseään kuntoon, ei asunnon vaihtaminen välttämättä auttaisi. Itsekseen Krisse toivoi, että olisi väärässä. Mutta valitettavasti hän oli ollut oikeassa.

Toma toi annokset Krisselle ja käski sanoa Tommille terveisiä. Krisse kiitteli ja astui ulos raikkaankirpeään ilmaan. Hetken mielijohteesta hän päätti kävellä vielä hetken ja löytäessään yhdeltä kaupungin keskustaukiolta avoinna olevan ulkoilmakahvilan, Krisse istahti ja tilasi cappuccinon. Ruoat voisivat vähän jäähtyä, mutta ei sillä olisi niin väliä. Tommin ruokahalu oli ollut viime kuukaudet olematon.

Krisse sekoitteli kahviaan ja rypisti otsaansa ajatellessaan vuotta taaksepäin. Vaikka he molemmat olivat tehneet parhaansa keskittyäkseen positiivisiin asioihin, oli liian iso osa vuodesta pyörinyt Tommin sairastelun ympärillä. Asunnon vaihtaminen ei ollut auttanut ja toisessa asunnossa riesana oli ollut myös naapurusto, jossa musiikki soi myöhään yöhön ja bileet kestivät aamuun saakka. Lopulta he olivat päätyneet muuttamaan vielä kerran, mutta kun Tommi oli kolmannessa asunnossa lyhyistynyt sohvalle ja yskinyt niin, että Krisse oli

pelännyt hänen tukehtuvan, he molemmat olivat tienneet, että asunnonvaihtorumba ei ratkaisisi tilannetta. Tommi oli lopulta ottanut töistä sairauslomaa, matkustanut Suomeen lääkäriin ja testeihin ja häneltä oli otettu keuhkokuvat ja laboratoriotestit. Mutta mitään selvyyttä tilanteeseen ei ollut saatu.

– Tulehdusarvot koholla, elimistö yskimisestä ärtynyt, mutta muuten ei mitään missään, oli Tommi kiteyttänyt lopputuloksen. – Ei tästä ota selvää. Lääkäri sanoi suoraan, että voi olla, että täällä on vain sellaisia ilmansaasteita, joita en kestä, tai että minulle on puhkeamassa astma, joka olisi saattanut puhjeta muutenkin. Tai sitten tämä on vain stressiä.

Krisse oli silittänyt Tommin otsaa ja miettinyt, että tämä oli kova paikka miehelle, joka oli tottunut olemaan oman elämänsä peräsimessä, tehokas ja vahva.

Hassuinta tilanteessa oli, että Krisse, joka oli alun perin ollut kovin epävarma siitä, haluaisiko lähteä Kroatiaan, oli lopulta ollut kuin kala vedessä. Hän ei ollut sairastanut kertaakaan maassa ollessaan ja töiden löytäminen oli ollut helppoa, kun ei antanut lyhyiden työsopimusten ja vähän epämääräisten, osin käteisellä suoritettujen palkanmaksujen häiritä mielenrauhaansa. Kun asunto oli Tommin työsuhdeasunto ja Krissellä ei ollut suurta halua shoppailla, oli rahaa riittänyt mukavasti matkusteluun. Aina Tommin terveyden salliessa he olivat lähteneet viikonloppuisin jonnekin, käyneet Splitissä, Dubrovnikissa ja Italian puolella Triestessä. Loppukesästä he olivat viettäneet kokonaisen viikon Ranskan Provencessa, jossa oli juhlistettu Krissen äidin ja tämän pitkäaikaisen kumppanin Jean-Lucien häitä. Se oli ollut ihana viikko, Krisse mietti siemaisten cappuccinoaan. Tommi oli ollut oma positiivinen

itsensä, aurinko oli paistanut ja ranskalaisissa häissä oli riittänyt niin ruokaa kuin juomaakin. Krisse ei muistanut, että olisi koskaan nähnyt äitiään yhtä onnellisena kuin tuon viikon aikana, ja tuntui kuin hän ja Tommikin olisivat imeytyneet johonkin romanttiseen pilveen. Se oli tehnyt hyvää kaiken sairastelun keskellä. Joka kerta, kun he olivat olleet poissa kotoa, Tommin oireet olivat hellittäneet. Se oli ollut samaan aikaan ihanaa ja hirveän turhauttavaa.

Kun Toma oli hermostunut jatkuviin viikonloppupoisso-oloihin, Krisse oli etsinyt töitä muualta ja päätenyt ensin hostellin respaan ja sittemmin erääseen kahvilaan tarjoilijaksi. Mutta vaikka jokainen työpaikka oli opettanut jotain uutta ja vaikka Krissen vähän ujo ja pidättyväinen tapa tehdä töitään oli istunut Zagrebin mentaliteettiin hyvin, tuli hetkiä, jolloin hän kaipasi kotiin kipeästi. Kädet muistivat, miltä pullataikina tuntui ja kun kesä jatkui tukahduttavan kuumana monta kuu-kautta, Krisse antoi itselleen luvan kaivata Pyhävirran raikasta ilmaa, järveltä käyvää tuulta, tuttuja maisemia.

No, muutama viikko vielä, Krisse ajatteli kumoten loput kahvistaan. Sitten he olisivat taas Pyhävirralla ja kevät voisi oikeasti alkaa. Krisse katseli kävelykatua, sen leppoisaa menoa, joka oli iso kontrasti kesän turistilaumoihin. Hän tulisi kaipaamaan Kroatiaa, mutta enemmän hän kaipasi omaa arkeaan kotona.

LUKU 2

**Kana-fetagalette, jolla toivotetaan
ystävä tervetulleeksi kotiin**

Taikina

3,5 dl vehnäjauhoja

½ dl oliiviöljyä

1 dl kylmää vettä

Täyte

150g vuolukanaa tai kypsennettyä, pieneksi revittyä kanafilettä

1 punasipuli

100 g fetaa

50 g suippopaprikaa

100 g miniluumutomaattia

Pinnalle rucolaa.

Sekoita suola jauhoihin. Lisää öljy ja kylmä vesi. Nypi taikinaksi. Kääri taikina tuorekelmun sisään ja nosta jääkaappiin puoleksi tunniksi. Kuori sipuli ja viipaloi renkaiksi. Kuullota renkaita pannulla pienessä määrässä öljyä. Kauli taikina leivinpaperin päällä isoksi ympyräksi.

Levitä kanaviipaleet taikinan keskelle, jätä reunoista noin 3 cm paljaaksi. Murenna feta kanan päälle. Halkaise tomaatit kahtia ja levitä ne ja kuullotetut sipulit galettelle. Taita reunat sisään reunimmaisten täytteiden päälle. Paista 200 asteessa noin 15 minuuttia. Koristele ruco-lalla.

— **H**etken kuluttua Pyhävirta. Krisse katseli ulos bussin ikkunasta. Ensin pikavuoropysäkki valtatievarrella, sitten bussi kääntyi kylän keskustaan. Kaikkialla oli jäistä ja pimeää, mutta Krisse tunsi vain lämmintä helpotusta siitä, että oli taas kotikylässä. Ojanpenkat olivat puolikuivia vähälumisen talven jäljiltä, keväät olisi ihan pian nurkan takana ja kaikki olisi niin kuin ennen. Bussi hidasti vauhtiaan ja Krisse kokosi tavaransa, varmisti, että puhelin, laturit ja lompakko olivat käsilaukussa ja kertasi mielessään ruumassa olevien tavaroiden määrää. Vaikka he olivat Kroatiassa asuessaan ostaneet jonkin verran uusia vaatteita, muutaman astian ja matkamuistoja, kaikki oli mahtunut neljään isoon putkikassiin, joiden raahaaminen oli etukäteen tuntunut pahemmalta urakalta, kuin miksi oli osoittautunut. Nyt pitäisi vain katsoa, että kuljettaja nostaisi kaikki kassit ulos. Krisse laskeutui bussin portaat miettien, olisiko joku häntä vastassa, kun hänen syliinsä tupsahti valtava pilvi punaista tukkaa.

– Krisse, ihanaa kun tulit! Tervetuloa! Jo oli aikakin, koko kylä on kuollut ilman sinua.

Krisse nauroi ja rutisti Hetaa.

– Ihana nähdä sinuakin! Ja pystyssähän tämä kylä vielä näyttää olevan.

– Ulkonäkö pettää, Heta sanoi silmiään pyöräyttäen.

– Ovatko kaikki tavarat tässä?

Krisse laski vähän hermostuneena putkikassejaan ja Heta tarttui rivakasti lähimpään niistä, heilautti sen olalleen.

– Haen auton lähemmäs, odota vähän!

Hetan pikkuisesta Fiatista oli pakko kaataa penkit, jotta kassit saatiin pinottua sisään ja vasta istuessaan etupenkille Krisse havahtui vastaanottokomitean henkilömäärään ja suuntaan, jonne Heta käänsi auton.

– Mummo ei sitten tullut vastaan? Eikä isä? Ja mihin me olemme oikein menossa? Luulin, että menen mummolle yöksi.

Heta vilkaisi ohjauspyörän äärestä Krisseä ja hänen ilmeensä oli vakava.

– Lupaatko, ettet saa kohtausta?

– No? Mikä nyt?

– Mummollasi oli tänään vähän sydänoireita ja isäsi lähti käyttämään häntä päivystyksessä Jyväskylässä. Olen ihan varma, että kaikki on hyvin, mutta heidän pitää tarkistaa lääkityksiä.

Krissestä tuntui kuin jääkylmä käsi olisi painanut hänen sydämensä kasaan.

– Niinkö, hän kysyi heikosti.

– Hei, älä nyt oikeasti säikähdä. Lääkkeet ovat lääkkeitä ja mummosi ei ole enää ihan nuori. Isäsi lupasi soitella sinulle pian. Mutta ajattelin, että tulisit minun luokseni yöksi, jos sopii. Et ehkä halua mennä Kuisman kanssa kaksistaan Helmin asunnolle?

Krisse tirskahti. Mummo oli vuosi sitten joulun aikoihin pudottanut pommin kertoessaan, että oli alkanut seurustella itseään yli kaksikymmentä vuotta nuoremman Kuisman kanssa – miehen, jonka Maisa-tytär oli Krisseä muutama vuoden nuorempi, ja pienin lapsi oli vielä ala-asteella.

Vähitellen Krisse oli tottunut ajatukseen eikä hänellä ollut mitään vähäpuheista ja hidasliikkeistä Kuismaa vastaan, mutta ilta kahdestaan Kuisman kanssa ei varsinaisesti ollut se tapa, jolla Krisse halusi kotiinpaluutaan juhlistaa.

– Kyllä minä mieluusti tulen öitsemään sinun luoksesi, kiitos kutsusta. Äläkä suotta kauhistu tuota tavaramäärää, riittää, kun roudaamme yhden noista laukuista sisään ja loput voivat jäädä autoon yöksi, viedään ne sitten huomenna Tommin boksiin tai mummulle.

– Niin, kerrohan nyt, miten te olette tämän asumisenne aikoneet järjestää, Heta sanoi kääntyessään oman kotinsa rivitalopihalle. – Teillä on vielä Tommin vuokrakämpä, mutta talohan ei taida olla vielä muuttovalmis?

– Aika lähellä jo ollaan valmista, Krisse sanoi onnellisesti hymyillen. – Joskus kuukauden päästä pitäisi päästä kantaan tavaroita sisään. Ja täytyy sanoa, että tämän Zagrebissa asumisen jälkeen tuntuu vielä mukavammalta päästä asetumaan jonnekin pysyvästi. Siihen asti me kai ahtaudumme tavarapinojen keskelle Tommin yksiöön.

Kun Krisse oli päättänyt muuttaa Kroatiaan Tommin kanssa, he olivat joutuneet miettimään, mitä tekisivät kahdelle kahvilan yläkerrassa sijaitsevalle asunnolleen. Tommin asunto oli pieni kopperomainen yksiö, Krissen vähän isompi kaksio. Lopulta he olivat päätyneetärkevimmältä tuntuuseen ratkaisuun, pakanneet Krissen tavarat laatikoihin ja pinonneet ne Tommin asuntoon. Krissen asunto oli sanottu irti, ja Tommin yksiön vuokra oli niin pieni, että asunnon käyttäminen varastona tuntui järkevältä. Käydessään pari kertaa pistäytymässä Suomessa olivat Krisse ja Tommi käytännössä kiipeilleet laatikkopinojen yli päästäkseen nukkumaan,

vessaan ja suihkuun. Ja nyt isot putkikassit pitäisi vielä mahdollistaa asuntoon. No, kaikki järjestyisi tavalla tai toisella. Kevään aikana heidän asumismuotonsa muuttuisi, kun Tommin ostamalle rantatontille valmistuisi omakotitalo. Asia, joka sai Krissen tuntemaan pientä väreilyä vatsanpohjassaan.

– Milloin Tommi tulee, Heta kysyi heidän kiskoessaan Krissen tarvitsemaa laukkuja auton takaluukusta.

– Huomenna näillä näkymin, Krisse sanoi tyytyväisenä.
– Me tulimme samalla lennolla, mutta Tommin työnantaja isännöi parhaillaan jotakin vierailua Helsingissä ja Tommi lupasi jäädä illalliselle. Hän kantoi minulle laukut bussiin lentokentällä ja tulee huomenna perässä. On ihan kiva vaihtaa kuulumisia sinun ja mummon kanssa rauhassa tämä ilta.

– Miten Tommin vointi?

– Muutama päivä menty ilman kuumetta, se lienee hyvä merkki. Toivon todella, että tuo sairastelu loppuu, kun hän pääsee kotiin.

Hetan asunnon ovella leijaili houkutteleva paistetun kanan tuoksu. Krisse pysähtyi eteiseen riisumaan päällysvaatteitaan, otti puhelimensa esiin ja koetti soittaa isälleen mummon voinnista. Puhelimeen ei kuitenkaan saatu yhteyttä, ja Krisse seurasi Hetaa keittiöön koettaen vakuuttaa itselleen, että isä ilmoittaisi mummon voinnista varmasti heti kun pystyisi.

Keittiön pöydällä odotti avattu pullo punaviiniä ja herkulliselta tuoksuva kana-fetapiiras. Heta sytytti tuikut punaisiin tuikkukippoihin ja viittoi Krisseä istumaan pöydän ääreen.

– Tuntuu tosi hyvältä olla taas täällä, Krisse sanoi vilpittömästi.

Keväisessä kahvila Koivussa elämä tarjoaa välillä pelkkiä sitruunoita.

Kristiina Kivimaa ja Tommi ovat viettäneet vuoden Adrianmeren rannalla. Lähestyvä kevät tuo parin takaisin Keski-Suomeen, mutta kun Krisse joutuu kokemaan suurimman mahdollisen menetyksen, ei asettuminen uudelleen vanhaan elämään tunnu helpolta.

Pyhävirran kylässä moni asia on muuttunut, kahvila Koivu on uusissa käsissä, vanhoista ystäväistä osa on poissa ja Krissen voimat vähissä. Mutta kun menneisyydestä sukeltaa esiin outo perintö, täytyy Krissen kääriä hihat ja jatkaa eteenpäin. Tommin ja Krissen uusi koti nousee Pyhäjärven rantaan ja sinne on uskallettava kantaa huonekalujen lisäksi myös tunteet, toiveet ja ajatukset tulevaisuudesta.

Kun kevätaurinko sulattaa hanget ja ensimmäiset valkovuokot kukkivat oijen pientareilla, tuoksuvat kahvila Koivussa jälleen tuoreet korvapuustit.

Sitruunakevät on Kahvila Koivu -sarjan neljäs osa. Kirjasarjan avasi *Korvapuustikesä* heinäkuussa 2022.

9 789510 499023

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-49902-3